

„Zemřela významná osobnost české justice“

Včera informoval Ústavní soud o smrti Elišky Wagnerové.

Ve věku 76 let zemřela v sobotu někdejší předsedkyně Nejvyššího soudu a místopředsedkyně Ústavního soudu Eliška Wagnerová. Její osobnost i přínos pro české právo ocenili ve vyjádření mimo jiné premiér Petr Fiala, předseda Soudcovské unie Libor Vávra nebo předseda Nejvyššího správního soudu Karel Šimka.

Emigrace a návrat

Rodačka z Kladna vystudovala práva na Univerzitě Karlově v Praze. Rok pracovala jako podniková právnička, poté několik let jako advokátka. V roce 1982 odešla do emigrace. Nejprve do Spolkové republiky Německo, kde pracovala jako právní poradkyně a novinářka, mimo jiné i v československé sekci Rádia Svobodná Evropa. Poté žila do roku 1993 v Kanadě, i s manželem Arnoštem Wagnerem. Po návratu do Česka pracovala nejprve jako asistentka předsedy Ústavního soudu Zdeňka Kesslera, později byla Václavem Havlem jmenována soudkyní Nejvyš-

šího soudu a poté i jeho předsedkyní. K Ústavnímu soudu se vrátila v roce 2002 ve funkci soudkyně a místopředsedkyně. Wagnerová ve svém desetiletém působení u Ústavního soudu patřila k nejaktivnějším soudcům, je podepsaná pod mnoha významnými, diskutovanými, někdy i kritizovanými nálezy soudu. „Pokud není žádná kritika ze strany politiků, tak se něco děje špatně. Pokud se ta kritika dostaví, tak si myslím, že Ústavní soud pracuje dobře,“ řekla v roce 2012, kdy ve funkci ústavní soudkyně končila.

Po odchodu z Ústavního soudu působila v letech 2012 až 2018 jako nezávislá senátorka za Stranu zelených. Její manžel Arnošt, s nímž se setkala v emigraci, zemřel před třemi roky.

Trpělivá a diplomatická

„Eliška Wagnerová se nikdy nesnažila zalíbit mocným. Nesnášela ustrašenost, čecháčkovství, vrabce v hrsti a vzdušné zámky, ale za práva toho posledního z posledních se bila jako lvice. Mezi politiky si tím mnoho přátel nezískala, mezi svými spolupracovníky ano (a k tomu absolutní respekt a celoživotní sympatie). Byla sečtělá, s širokým mezinárodním rozhledem a vynikajícími vědecký-

Eliška Wagnerová na ilustračním snímku z roku 2020

ČTK

mi kontakty, ale například s trpělivostí nebo diplomatickými frázemi si hlavu nelámala,“ uvedl Ústavní soud ve vzpomínce na webu. Doplnil, že Wagnerová byla soudkyní zpravodajkou v 1938 různých řízeních, vyhověla ve 241 případech návrhu.

Význam Wagnerové připomněl na síti X premiér Petr Fiala, přidal i osobní vzpomínku. „Poznal jsem ji záhy po jejím návratu z emigrace, vždy jsem oceňoval její snahu o širší pohled na právní otázky,

což se mj. projevilo i jejím zájmem o politologii a získáním doktorátu v tomto oboru. Odešla významná osobnost naší justice, čest její památce,“ napsal premiér. Na síti X se k úmrtí Wagnerové vyjádřil i ministr zahraničí Jan Lipavský, poslankyně Evropského parlamentu Danuše Nerudová či právnička Hana Marvanová. Předseda Ústavního soudu Josef Baxa ocenil její odvalu. „Byla pro mě etalonem pevnosti a odvahy. I lidi, kterých si vážila, dokázala drsně ‚pohládit proti srsti‘, když to bylo zapotřebí. Patřil jsem mezi ně a nikdy jí za to nepřestanu být vděčný,“ uvedl Baxa.

„Bude mi moc chybět“

Předseda Nejvyššího správního soudu (NSS) Karel Šimka ve vyjádření uvedl, že Wagnerová byla první dámou českého ústavního práva, intelektuálka a bojovnice, soudkyně i aktivistka, svobodomyšlná, nezávislá, s názorem i schopná naslouchat jiným. „Občas jsme spolu šli na oběd a debaty s ní o právu, politice a společnosti byly úžasné. Bude mi moc chybět a hlavně bude chybět této zemi jako obhájkyně svobody. Doufám, že tenhle její odkaz tu s námi zůstane,“ uvedl Šimka.

Osobní vzpomínky má na setkání a debaty s Wagnero-

vou i předseda Soudcovské unie Libor Vávra.

„Byla první výraznou postavou, která vnesla do práva a právnické obce v Česku myšlenku, že ne vše, co je formálně napsané v zákoně, má platit, i když je to materiálně nesmysl. V důsledku toho čelila řadě odsudků od jiných právníků,“ doplnil Vávra. „Když jsem jí před časem vyjádřil obdiv za to, že se nikdy nebála prosazovat to, co považovala za správné, opravila mě, že obavy zažívala mnohokrát, že však nakonec vždy věděla, co je třeba udělat,“ uvedl na sociální síti X k jejímu úmrtí současný soudce Ústavního soudu Tomáš Langášek.

Svou vzpomínku na Wagnerovou přidal i její bývalý asistent a současný soudce NSS Ivo Pospíšil. „Její celoživotní snahou bylo především to, aby stát a policejní instituce za každé situace respektovaly každého jednoho člověka v hledání jeho individuálního štěstí. V tom byla a zůstala i později jako senátorka autentickou liberálkou. Ačkoliv se ke konci života víceméně stáhla z veřejného dění, její odkaz je neoddiskutovatelný a bude možná aktuálnější, než bychom si chtěli připustit. Osobnost jejího formátu budeme postrádat,“ uvedl Pospíšil.

ČTK